

DRAUGAS
VIENATINIS TAUTINIS IR
TIKYBINIS MINTIES LIETUVIŲ PIENRAŠTIS AMERIKOJE.

DRAUGAS

DRAUGAS
THE MOST INFLUENTIAL
LITHUANIAN CATHOLIC
DAILY IN AMERICA.

IN TWO PARTS
"Draugas," 2334 So. Oakley Avenue, CHICAGO, ILLINOIS PIRMADIENIS, BALANDŽIO-APRIL 8 D., 1935
No. 83 3c A COPY ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER MARCH 31, 1916, AT CHICAGO, ILLINOIS UNDER THE ACT OF MARCH 3, 1879 Telefonas: Canal 7790 METAI-VOL. XIX

HITLERININKAI IR TOLIAU PUOLA LIETUVĄ DĖL KLAIPĖDOS

Rytų Prūsijos gubernatoriaus žioplai tvirtinimai

KARALIAUČIUS, bal. 7. — Rytų Prūsijos gubernatorius Erich Koch pareiškia, kad Klaipėdos krašte gubernatoriaus pakeitimas nepakeičia ten Lietuvos tvarkos vokiečių gyventojų žvilgsniu. Anot jo, Klaipėdos kraštui reikalinga T. Sąjungos skirtas komisinerius. Kadangi tik šis teisingai vykdytų statutą.

Koch žioplai tvirtina, kad Klaipėdos krašto gyventojus sudaro 95 nuosimčiai vokiečių, kuriuos lietuviai norėtų "sulietuvinti" ir "išskulturinti".

Jis nuginėja, kad Vokietija sutraukusi kariuomenę Lietuvos pasieny. Girdi, Vokietija pagėdauja draugingų santykių su Lietuva. Normalių santykių grąžinimas priklausys nuo pačios Lietuvos, ne nuo Vokietijos, pareiškia gubernatorius.

Nežūrint to visa, situacija yra rimta, kadangi už Lietuvos nugaros stovi sov. Rusija, sako Koch.

VOKIETIJA TURĖS 1,800,000 KAREIVIŲ

PARYZIUS, bal. 7. — Laisraštis L'Intransigeant rašo, kad ateinančią vasarą Vokietija tarnyboje turės 900,000 kareivių, o 900,000 kitų bus mankštinama.

Be to, pažymima kad Vokietijos fabrikuose šiandien dienomis ir naktimis intensyviai dirbami įvairios rūšies ginklai. Kasdien pastatoma 15 lėktuvų.

IŠKILMINGAI PASITIKTAS MANDŽIUKO IMPERATORIUS

TOKIJO, bal. 6. — Pats japonų imperatorius Hirohito asmeniškai pasitiko ir sveikino geležinkelio stotyje atvykusį čia su vizita Mandžiuko imperatorių Kang Teh. Buvo surengtos nepaprastos priėmimo iškilmės.

NACIAI LAIMEJO RINKIMUS

DANCIGAS, bal. 7. — Šio miesto "Volkstagan" rinkimų rezultatai dar nežinomi. Tačiau naciai šaukia, kad jie laimėjo.

DANCIGAS, bal. 6. — Vokietijos diktatoriaus Hitlerio asmeniškai atstovas Rudolf Hess, vakar kalbėdamas rinkimų kampanijos susirinkime Zoppote, Dancige, be kitko puolė Lietuvą ir lietuvius ryšium su Klaipėdos kraštu.

Pabrėždamas keturių Klaipėdos nacių nubaudimą mirties bausme ir 87-ųjų kitų — kalėti, Hess pareiškė, kad kai kuriuose kraštuose su vokiečiais apsieinama lygiai kaip su kokiais laukiniais žvėrimis.

"Jūs žinote," šaukė Hess, "kad keturi Klaipėdos vokiečiai nubausti mirties bausme ir kiti ilgą terminą kalėti remiantis neteisingais įrodymais, išgautais su kankinimo metodų pagalba. Mažosios valstybės gali taip elgtis su vokiečiais, kadangi pati Vokietija yra netekusi buvusio savo platus prestižą. Niekas taip daug ryškiai nekėlė apie Vokietijos pasiaukojimą tai kai, kaip kad šis įvykis, jei Vokietija nepakyla akcijon gnti savo sūnų, kaip tai darytų Anglija, Prancūzija, arba Italija panašiuose atsitikimuose. Vokietija laikosi šio ypatingo ir nepaprasto nuo akcijos susitūrinimo tik su pasitikėjimu, kad Klaipėdos statuto signatarai pagaliau ims pildyti savo prievolę."

Po to Hess puolė sov. Rusiją. O Dancigo klausimu jis sakė:

"Dancigas niekad neatstakilo nuo reicho. Pasirodo, kad jis dar glaudžiau rišasi su reichu pripažindamas savo tvarkai sistemą, kokia šiandien yra Vokietijoje. Gelbėdami nacionalistų (nacių) partijai laimėti rinkimus Dancige, jūs ne tik praplėsite šios partijos prestižą, bet išaukštinsite visą vokiečių tautą pasaulio akivaizdoj."

KATALIKŲ STUDENTAI PEIKIA VYRIAUSYBĖS NUSISTATYMĄ

WASHINGTON, bal. 6. — Šio miesto katalikų akademijų ir kolegijų studentų sodalicijos kuopos turėtam posėdyje išnešė protestą prieš Meksikos vyriausybę dėl žiauraus katalikų persekiojimo.

Be to, susirinkusieji aštriais žodžiais peikė U. S. vyriausybę, kuri nieko neveikia šiuo klausimu ir toliau palaidina draugingus ryšius su Meksikos vyriausybe.

Štai kokias demonstracijas prieš Lietuvą sukėlė vokiečiai Berlyne gavus žinių, kad Lietuvos karo teismas nubaudė mirties bausme keturis Klaipėdos krašto vokietininkus išdavikus. Demonstruotojai buvo žygiavę Lietuvos pasiuntinybės link. Tačiau policija sulaukė juos. Žinomis iš Vokietijos, vokiečių propaganda ir toliau pašėlusiai vedama. (Aeme Photo.)

ILLINOISE DIDINA PIRKIMO MOKESČIUS

Iš Washingtono grįžo Chicago Majoras Kelly ir tuojau atliko konferenciją su gubernatorium Horneriu, kurs pasveiko po rinkimų.

Jiedu nusprendė, kad bedarbių šelpimo fondo sukėlimui nieko daugiau neliška, kaip tik didinti pirkimo (jė sako "pardavimo") mokesčius iki 3 nuosimčių. Šiandien yra 2 nuos.

Tačiau randama, kad šių mokesčių padidinimo nepakaks. Tad bus surasta dar kitų šaltinių mokesčiams.

Valstybei reikalinga sukelti per metus 36 milijonai dol. fondą, kitaip gi krašto vyriausybė atsisako prisidėti prie bedarbių šelpimo.

Vadinasi, majoras ir gubernatorius nusprendė dar daugiau pasunkinti buitį vargšams. O kas tie vargšai? Tai darbininkai.

NERANDAMAS VAIKIUKAS

Ketvirta diena jau kaip nežinia kur dingo R. M. Perrot, 4 m. amž., 4100 N. Maplewood Ave. Spėjama, kad jis bus pagrobtas, o gal ir nužudytas.

Vakar popiet ir vakare Chicago iškilo didelis sniegas ir lietus.

Gubern. Horneris iš Chicago išvyko į Springfieldą. Šiandien jis kreipsis įteikti priekybe bus užsienio reikalų paskretorius F. Suvich ir baronas Pompeo Aloizi.

NĖRA LAIKO TRUKDYTI VOKIETIJOS KLAUSIMO SPRENDIMĄ

ROMA, bal. 16. — Aiškėja, kad Italijos premjeras Mussolinis yra griežtai nusistatęs prieš Vokietijos atsiginklavimą. Jis reikalauja greitos akcijos tuo reikalu. Sako, nėra laiko argumentuoti ir trukdyti galutiną sprendimą, kas turi būt daroma su Vokietija, kuri šiandien yra kai iš kalėjimo išsiveržęs kalvinys. Kiekvienam grasina, kas tik drįstų jį iš naujo suimti ir apkalinti.

Italijos premjeras reiskia baimės, kad trijų valstybių konferencijoje Stresa, Italijoje, bal. m. 11 d. Anglija, rasi dės pastangų, kad jokia akcija prieš Vokietiją nebūtų pripažinta. Tačiau jis tikisi, kad jo pažinros supuls su Prancūzijos pažinromis ir Anglija tuo keliu bus nusverta.

Anot Mussolinio, pasitikėti gražiais Hitlerio žodžiais ir žadėjimais yra pavojinga. Tas reikštų duoti visišką Vokietijai laisvę ir atitinkamą laiką, kad ji galėtų pasitvarkyti ir prisirengti naujiems imperiaalistiniams žygiams.

Premjerą Mussolinį į Stresa konferenciją lydės 30 palydovų — jo patarėjų ir politinių ekspertų. Šių palydovų priekybe bus užsienio reikalų paskretorius F. Suvich ir baronas Pompeo Aloizi.

ŠTAI KAIP BUS PANAUDOTI BILIJONAI DOL. FONDAI

WASHINGTON, bal. 6. — Štai kaip bus panaudoti kongreso skirti viešiesiems darbams fondai — 4,880,000,000 dolerių:

880,000,000 dol. betarpiškam bedarbių šelpimui kol visa šiandieninio šelpimo tvarka bus pakeista viešaisiais darbais, kuriems skirta apie 4,000,000,000 dol.

Viešieji gi darbai yra numatyti: viešųjų tiesimas ir viaduktų statymas skersai geležinkelių — 800 milijonų dol.; žemės ūkio patvarkymai, vandens konservacija, drėkinimo sistemos ir reklamacija — 500 milijonų dol.; gyvenamųjų namų statybai — 450 milijonų dol.; parama švietimo ir profesijų asmenims — 300 milijonų dol.; civiliniams konservacijos korpusams — 600 milijonų dolerių; paskolos valstybėms, teritorijoms ir posėdėjimams — 900 mil. dol.; po tvynių kontrolei, uostams ir kitiems įvairiems projektams — 350 milijonų dol.

Sie visi fondai bus paskirstyti ir išleisti sulyg paties prezidento nuožiuros.

MALARIJA KERTA ŽMONES

COLOMBO, Ceilonas, bal. 6. — Nuo pereinamo lapkričio mėnesio šioje saloje siaučia šurpi malarijos epidemija, kuri iki šiol jau 54,000 asmenų nuvarė į kapus.

TRANSFERIAI TARP GATVĖKARIŲ IR VIRŠUTINIŲ GELEŽ. CHICAGOJ

Illinois prekybos komisija pranešė, kad ji artimiausiomis dienomis paskelbs gatvėkariams ir viršutiniams geležinkeliams Chicagoj suvienodintą transferių sistemą. Tas reiskia, kad su gatvėkarių transferiais bus galima važuoti viršutiniams geležinkeliams ir atvirkščiai. Skirtumas bus tik tame, kad norintieji važuoti viršutiniams geležinkeliams prie gatvėkarių transferių turės primokėti tris centus. O turint viršutinių geležinkelių transferius, gatvėkariais bus galima važiuoti be jokio primokėjimo.

Minėta komisija sako, kad ši tvarka bus paduota vienerių metų išbandymui. Gatvėkarių kompanijų viršininkai praneša, kad jie kreipsis teisman ir kovos prieš tokią tvarką.

Į šią transferių sistemą reiskia atsinešti labai kritiškai. Žmonės laukia 5 centų grąžinimo už važinėjamą gatvėkariams, o čia štai naajais planais vien dumiamos akys.

10 ŽUVO, 50 SUZEISTA

MELOMB, Miss., bal. 7. — Tornado (viesulas) ištiko apylinkę. 10 asmenų žuvo, 50 suzeista.

ORAS

CHICAGO IR APYLINKĖS. — Šiandien debesuota ir šalta.

PAPILDOMOSIOS ŽINIOS APIE NACIŲ NUBAUDIMĄ

KAUNAS. — Tarešis tris paras, Lietuvos kariuomenės teismas kovo 26 d. paskelbė savo sprendimą dr. Neumanno, v. Sasso ir kitų byloje. Nubausti: dr. Ernst Neumann ir Willy Bertleit po 12 metų sunk. darbų kalėjimo; Ernst Rademacher, Brokoph, Grau, Scheschkewitz, Kwauka, Lappins ir dar keletas po 10 metų; von Sass, v. d. Ropp, v. Dressler, Dommasch ir eilė kitų po 8 metus; kiti mažesniems sunk. darbų kalėjimo bausmėmis (po 6 metus, po 4 metus iki 1 metų); mažiausia bausmė — 1 metai grasos kalėjimo; Molinnus nubaustas pusantrų metų ir Kubbutat — 1 metus sunk. darbų kalėjimo, bet teismas prašys valst. prezidentą pasigailėti ir juodu atleisti nuo bausmės; taip pat Schwedei ir Medingui, kuriuodu nubaudė po pusantrų metų sunk. darbų kalėjimo, teismas prašys valstybės prezidento malonės, būtent, sumažinti bausmę iki vienerių metų ir nuo tos bausmės lygtinai atleisti, paskyrus 5 metus bandomojo laiko.

Iš visų nubaustųjų po keletrių metų sunkiųjų darbų kalėjimu nutarė konfiskuoti valstybės naudai jų turimą turtą.

Johanną ir Ernstą Wallatus nubaudė iki gyvos galvos sunk. darbų kalėjimo ir iš abiejų solidarai atiteisė W. Loopui 500 litų gydymosi išlaidų ir po 378 litus per metus, pradadant 1934-V-14 iki gyvos galvos civil. ieškiniu.

Keturis Jesučio žudikus — Ewaldą Bollį, Emilį Lepą, Walterį Priessą ir Heinrichą Wannagatą nubaudė mirties bausme sušaudant. Iš jų visų keturių solidarai atiteisė Jesučio ipėdinams 34,260 litų civil. ieškiniu. Iš buvusių kitų Jesučio nužudymo kaltinamųjų — Fritz Horn ir Kurt Gottschalk nubausti po 4 metus sunk. darbų kalėjimo už kitus nusikaltimus, o Fritz Jakstat išteisintas.

Išteisinta viso 34 — dalis, neradus sudėties jiems pareikštiems kaltinimams, o dalis rasty nekaltais; be to, dar 4 atleisti nuo bausmės, užskaičius jau sėdėtą kalėjimo laiką; keletui lengviau nubaustųjų, taip pat užskaičius sėdėtą laiką, liko tik po kelis mėnesius kalėti.

Teismo išlaidas nutarta ieškoti solidarai iš visų nubaustųjų.

Galutinas teismo sprendimas paskelbtas Kaune š. m. balandžio 3 d.

"DRAUGAS"

Skelbimai sekantį dieną priimami iki 5 val. popiet.

Skelbimų kainos priklauso nuo pareikalavimų. Redaktorius priima nuo 4 val. iki 5 val. popiet.

"DRAUGAS"

LIJUANIAN DAILY FRIEND

Published Daily, Except Sunday. SUBSCRIPTIONS: One Year - \$3.50; Three Months - \$1.50; One Month - 75c.

Advertising in "DRAUGAS" brings best results. Advertising rates on application.

"DRAUGAS" 2334 S. Oakley Ave., Chicago

DIENOS KLAUSIMAI

PAVOJUS AKYVAIZDOJE

Iš Lietuvos atėjusių laikraščių pastebime, kad Lietuvos visuomenė dėl vokiečių grąsinimų nenusiminė, bet susirūpino, kad neišsigando, bet pasirengus drąsiai sutikti pavojų.

"Zemaičių Prietelis", kuris su šių metų 12 nr. minėjo savo gyvavimo 10 metų sukaktį, apie pavojų iš vokiečių pusės taip rašo:

"Nereikia m'gdyt save, kad pavojus nors ir bausis, gal negreit įvyks — jis grėsė seniai iš tos tautos, tebėra ir liks. Užtat visiškai realiai turim jį žūrėti. Mes neturim ūgdyti vokiečių tautai neapykantą, mes pripažįstam jį didelius nuopelnus pasaulio civilizacijai, bet mes turim suprasti savo padėtį; meilę, pagarbą vokiečiams reikšti negalime. Lietuvis nereikš niekuomet pagarbos tiems, kas stengiasi jį pavergti, nuslopinti. Tas pavojus mus turi suburti į krūvą, turim būti vieningi iki vieno žmogaus; tas pavojus lemia mums mirtį, o mirti n'ekas nenori. Tik vienybė tarpusavy ir su savo kaimynais draugais, išsilauksim. Tauta atgimusi gyventi, turi gyventi. Tam "Drangui" užstos kelią antras Žalgiris. J's mūsų rankose, mes kovosime. Mūsų kartai teko didelė laimė nepriklausomybę šalies laimėti, jai tenka ir atsakomybė ją išsaugot. Tat mūsų pareiga, būsimoms kartoms, mūsų aišniams".

Šaulių Sąjungos laikraštėje "Trimitė" randame tokį paraginimą rengtis:

"Šiandien labiau nei kuriuo kitu laiku turime padažinti savo karo pratimus, lavintis šaudyboje, griežtis sporto mankštos, dauginti šaulių, patraukdami į savo eiles pačias gyvasias, ištikimas ir patvariasias krašto jėgas. Turime taip pat labiau susirūpinti priešdūjime, priešlektuvine ir kitokia mūsų gyvenamųjų vietų apsauga, nes būsimajam kare didžiausias pavojus gali grėsti ramiesiems gyventojams net toli esantiems nuo pasienio. Krašto saugumo reikalus turime aiškinti taip pat nesauliams, nes juk mūsų pareiga ne tik šaulius, bet visą tautą gauti ir saugoti nuo pavojaus".

Kiti laikraščiai taip pat daro drąsius pareiškimus ir ragina Lietuvos visuomenę nusimininti, bet rengtis. Taip pat daro vyriausybės ir visuomenės vadai.

SPAUDOS PAZANGA

Spauda nuo 19 šimtmečio pradžios yra padarėsi didžiausių perversmų žmonių gyvenime. Deja, kaip teisingai rašo "Pan. B. gas", katalikai iš pradžių per mažai dėmesio kreipė į šią galingąją švietimo, auklėjimo ir propagandos priemonę, todėl Bažnyčia dėl šio katalikų apsišėidimo yra turėjusi daug nuostolių. Ungarų spaudos apaštalas T. Aclalbertas Bangha J. J. šiuo klausimu yra pasakęs tokius skaudžius žodžius: Mes, katalikai, dvasios kultūros darbe 60 metų pašvenčiame s'ėly ganymai, 20 metų auklėjimui ir mokyčiai, 15 metų labdarystei ir socialinei globai ir tik 1 metų spaudos apaštalavimui, neatširdigiant j tai, kad spauda — tai begalinė jėga.

Ištikrųjų, vis' kultūrkampiai nebūtų Bažnyčiai tokie nuostolių padarę, jei katalikai

būtų laiku supratę spaudos reikšmę kovoje su Bažnyčios priešais. Argi Prancūzijos katalikai būtų netekę Combes ir Waldeck — Rousseau la'kais milijardinių turtų, jei laiku būtų paaukoję bent 50 milijonų frankų suorganizuoti gerai katal. spaudai!!

Todėl Bažnyčios Galvos jau seniai ėmė gyvai rūpintis katalikiškosios spaudos augimu ir stiprėjimu. Pijus X, dar tebebūdamas Venecijos patriarchu, paaukojo katal. laikraščiui "Difesa" savo pektoralą jo kritiškame momente ir pats ėmėsi jo prenumeratos rinkimo darbo. Ir dabar nuolat kartojami jo jau kaip Bažnyčios Galvos, reikšmingi žodžiai: "Veltui jūs statysite bažnyčias, stegsite mokyklas, laikysite misijas — visos jūsų pastangos nueis niekais, jei jūs tuo pačiu laiku nelaisysite spaudos kaip puolamojo ir apsiginamojo ginklo".

Ir dabartinis Šv. Tėvas Pijus XI kartkartėmis primena katal. spaudos reikšmę. O ateinančiais metais nuo balandžio 1 iki spalio 31 d. Vatikano rūmuose Pijus XI rengia didelę katal. spaudos parodą, kurios tikslas — nušviesti, dokumentuoti ir parodyti katalikų veiklumą kasdieninės ir periodinės spaudos srityje. Ji turi suteikti įtikinantį vaizdą, kaip eina katalikų spaudos darbas, kokia toji spauda svarbi ir būtina ginant Bažnyčią nuo priešų bei platinanti krikščionišką mintį ir dorovę pasaulyje.

PASALIO LIETUVIŲ KONGRESO PROGRAMA

Šių metų rugpiučio 11 — 17 dienomis Kaune bus viso pasaulio lietuvių kongresas, kurį organizuoja draugija užsienių lietuviams remti. Rengėjai jau pranešė spaudai, kad į kongresą organizac. turinčios iki 1000 narių, siunčia vieną atstovą, o toliau nuo kiekvieno tūkstančio po vieną atstovą.

"Liet. A-das" praneša, kad kongresu metu be kitų įvairiais klausimais pranešimų bus skaitoma šios paskaitos:

"Lietuvių tautos paskirtis"; "Ekonominio užsienių lietuvių bendradarbiavimo būdai su Lietuva"; "Lietuvių tautos menas"; "Užsienių lietuvių ir Lietuvos kolonijos klausimas"; "Užsienių lietuvių švietimo reikalai"; "Pasaulio lietuvių sąjunga"; "Užsienių lietuvių jaunomenė ir lietuvių tautos siekimai"; "Dvasiniai ir medžiaginiai iššėvių ryšiai su Lietuva".

Teoret. niu atžvilgiu pasaulio lietuvių kongreso idėja labai gražiai skamba. Kiek tame kongrese praktiško darbo bus galima nuveikti, tuo tarpu sunku yra pasakyti. Amerikos lietuvių katalikų organizacijų centrai iš esmės kongresą remia, tačiau dėl programos ir atstovybės, kaip jau buvo rašyta, tarsi su atvykusiu į Ameriką užsienių lietuviams remti draugijos pirmininku.

SUSIRŪPINIMAS JAUNIMU

Nerasi šiandien tautos, kuri nesirūpintų savo jaunimo auklėjimu. Ypatingo dėmesio j jaunimą kreipia fašistai ir komunistai. Visokiais būdais jie mėgina pavergti jaunimo dvasią. Kaip fašistai, taip ir komunistai jaunimą auklėja priešreligiškoje dvasioje.

Kitaip elgiasi Austrijos vyriausybė. Viename Austrijos jaunimo vadų susirinkime dr. Perner, švietimo ministerijos sekretorius, kalbėdamas apie tai, kad Austrijos jaunimas dabar būsiąs auklėjamas jaunosios Austrijos dvasioje, pabrėžė, kad tai neliečia katalikų jaunimo organizacijų, nes jos esančios pačios pirmosios organizacijos, kurios savo narius jau nuo seniai auklėjančios tikroje Austrijos dvasioje.

Reikia pasakyti, kad katalikų jaunimo organizacijos visuomet savo narius auklėja grynai tautiškoje ir valstybiškoje dvasioje. Dėl to rimti valstybių vadai, dirbą ne dėl savo garbės, bet valstybės gerovei joms padeda.

Lietuvoje veikia ateitininkai ir bavarininkai, kurie, deja, susiduria su kliūtimis, nes dabartinei vyriausybei, pamėgdžiojančiai fašistus, grynai katalikiškas (žinoma, ir tautiškas) jaunimo auklėjimas, matyti, nepakeičiamas.

Europos Suirutė ir Lietuva

(Žymesnieji Lietuvos visuomenės ir politikos veikėjai apie vokiečių agresiją)

Klaipėdos krašto nacių veikla, sas'nikų ir neumanininkų kėsiai, kuriuos dabar aiškina kariuomenės teismas, oficialių Vokietijos veikėjų grąsinantieji ir kurstantieji pareiškimai Lietuvos adresu, nuo latinė žūli vokiečių spaudos ir radio kompanija prieš mūsų valstybę, eksporto ir tranzito varžymas, laužant pasirašytas sutartis ir daugelis kitokių nedraugingų ir tarptautinės teisės atžvilgiu neleistinų veiksmų iš vokiečių pusės nuolatos kelia mūsų visuomenėje nerimą ir susirūpinimą ateitimi. Gi paskutiniai Vokietijos veiksmai — žūlus sulaužymas Versalio sutarties įvedant visuotinę karinę prievolę dar labiau padidino tą nerimą. Todėl šiandieną visuomenėje ypatingai aktualus tapo klausimas, ar negrėsia mums pavojus iš mūsų vakarų kaimynų? Ar šitas kaimynas, nuolatos skelbiant "Drang nach Osten" šūkius, atvirai propaguojąs plėtinimą savo sienų silpnųjų kaimynų sąskaiton ir taip drąsiai sulaužęs Versalio sutartį, nepasikėsins į Klaipėdos kraštą ir bendrai į mūsų valstybės nepriklausomybę? Žinoma, atsakyti į tokius opius klausimus tiesioginiai niekas negali. Pranašauti nors artimiausią ateitį taip pat negalima. Bet vis tik tokie įvykiai prašosi vienokių ar kitokių išvadų. Todėl su šiuo klausimu "Sekmadienio" bendradarbis kreipėsi į visą eilę žymių politikų ir visuomenės veikėjų, kurie šiuo klausimu malonėjo pareikšti savo nuomonę. Čia ir talpiname tų žymesniųjų mūsų visuomenės veikėjų mums pareikštas nuomones.

P. Prof. M. Rcemeris, Vytauto Didžiojo Un-to Rektorių pareiškė:

Tarptautinė teisės atžvilgiu Vokietijos paskelbimas apie visuotinės karinės prievolės įvedimą yra didelis smūgis tarptautiniam ir tarptautinių sutarčių sistemai bendrai. Savaimė aišku, kad šitas veiksnys sudaro didelį pavojų Europos ir viso pasaulio taikai o tuo pačiu ir Lietuvai.

P. Prof. Čepinskis, buv. švietimo Ministeris ir buv. Un-to Rektorių sako:

Mokslu ir kultūros atžvilgiu vokiečių tauta turi didelį nuopelną, o organizuotumu ji yra pavyzdinga. Lietuvių atžvilgiu ji neturi didesnės neapykantos, kaip kitoms tautoms. Bet jų iš senovės skelbiami siekimai ir prie progos vykdomi nukariavimų planai yra pavojingi ne tik mums met ir kitiems kaimynams, ypač rytuose. Jie pavojingi tiek pat ir latviams ir estams ir net rusams.

Kas kaltas, kad vokiečiai išdrįsta daryti tokius žygius, kaip tie, kurie dabar sukėlė tokį didelį susijaudinimą Europoje? Aišku, tie, kurie leidžia jiems ligi to priėiti ir ne sudraudė jų apetitų pačioje pradžioje, kada tai galima buvo padaryti daug lengviau.

Mes stovime Vokietijos kellyje, ir, aišku, tokio karo atveju jis mus palies ar mes to norėsime ar ne.

Savaimė aišku, kad lenkai su vokiečiais buvo ir liks priešais. Bet sudarydami sutartį su vokiečiais lenkai vis tik tikėjosi kai ką laimėti. Jie manė, kad per tą 10 metų daugelį opių klausimų gali sušvelninti, pasidaryti išsprendžiamais taikiu būdu. Bet paskutinis vokiečių žygis labai sujaudino ir lenkus ir jų simpatijos labai atšalo. Klaipėdos klausimas nėra mūsų vienų klausimas. Vokiečiai tai gerai žino ir vargu ar jie ryžtųsi šį klausimą spręsti ginklo keliu. Tai daryti jie gali pasiryžti tik tada, kai bus pasirodę vykdyti visus savo planus. Gi dabar jie tokių žygių vargu ar galėtų imtis, nes iš to gali kilti visai netikėti išdavai. Ir ne tik vokiečiai, šiuo metu karo nenori ir bijo visi, todėl mano nuomone, keleto metų bėgyje karo pavojaus nereikėtų laukti. Tik vienai Italai drąsiau kalba apie karą, bet ir jų drąsumas labai įtartinas.

Klaipėda nėra toks didelis objektas, dėl kurio šiuo metu Vokietija galėtų rizikuoti savo likimu, nes labai patikimų draugų ji neturi.

Žinoma, mes visada turime budėti. Savo nepriklausomybę mes atgavome didžiųjų demokratų valstybių padedami, todėl ir dabar turėtume j jas orientuoti ir jomis pasikliauti.

Prof. P. Leonas, buv. Teisingumo Ministeris ir vienas žymesnių advokatų pareiškia: — Kas skaitė Hitlerio "Mein Kampf", tas žino ko vokiečiai siekia. Tai yra jų "eredo" ir to jie visada sieks. Kol silpni, aišku, jie nesiryš vykdyti "Mein Kampf" idėjų, bet pakankamai sustiprėję, be abejo, tai vykdys. Ar tai jiems pavyks — reikia abejoti. Aš manau, kad je n'era pakankamai stiprus, kad galėtų kelti pasaulinį karą, o karas, kad ir dėl Klaipėdos, reikėtų pasauliui.

Pavojus iš vokiečių pusės mums yra ir visados buvo, bet tas pavojus yra nedidėsnis, kaip buvo anksčiau, ir jis liečia ne mus vienus, bet visus vienodai, kurie siekia išlaikyti taiką.

Adv. Rapolas Skipytis, Draugijos Užsienių Lietuviams Remti pirmininkas, šiomis dienomis atvykęs į Ameriką pasitarti su lietuvių organizacijų vadais dėl šaukiamo Kaune viso pasaulio lietuvių kongreso.

Dr. L. Bistras, buv. Ministeris ir Krikščionių Demokratų partijos lyderis pareiškė:

Kad vokiečiai grąšina taikai — visiems aišku. O paskutiniai įvykiai rodo, kad jie nesiskaito su niekuo. O jei jie nesiskaito su didžiosiomis valstybėmis, tai mums iš jų galima tikėtis visko. Bet ne vien Klaipėda yra jų tikslas. Jų tikslas visa — "rytų erdvė" ir j tą erdvę jie kada nors trauks, žinoma, tada pakeliui bus ir Klaipėda. Jie pradės, bet tai tik tada, kada jausis pakankamai stiprūs įvykdyti visus savo planus, numatytus "Mein Kampf" knygoje. Šiandieną jie dar nėra toki stiprūs, kad galėtų tai pradėti. Dėl vien Klaipėdos vargu ar jie išdrįstų pradėti tokį "žaidimą", kuris gali pareikalauti tiek, kiek ir visų rytų erdvės siektimų vykdymas. Bet visai netenka stebėtis Hitlerio veiksmais. Tai, ką dabar daro Hitleris, anksčiau darė Štrezemanas, Ebertas, Briuningas ir visi kiti, nes pirmiausia jie visi buvo ir yra vokiečiai. Todėl kitos valstybės ir turėjo su jais skaitytis, kaip su vokiečiais, bet ne kaip su simpatiškais asmenimis. Visi buvusieji prieš Hitlerį ruošė kelią jam ir visam tam, kas šiandieną vyksta. Versalio sutartį vokiečiai pradėjo laužyti nuo pat jos pasirašymo ir sistematiškai laužė visą laiką, bet nei Anglija, nei Prancūzija nenorėjo tai matyti. Dabar jie tai mato ir supranta, kad vokiečiai tais pačiais metodais sieks ir daugiau, todėl jie jau yra priversti ieškoti būdų apsidrausti nuo galimų pavojų iš vokiečių pusės. Jei kiti vokiečiais negali pasitikti, tai ir mes negalime jais tikėti. Iš jų pusės pavojus mums visada grėsia. Bet artimiausiu laiku vokiečiai vargu ar išdrįs kartoti 1914 metus, nes jie dar nėra tokie stiprūs, kaip 1914 m., o šiandieną tai daryti jiems reikėtų dar daugiau jėgų.

— Neturėdamas tiesioginių davinių, negaliu griežtai pasakyti taip ar ne. Tik vieną galiu pabrėžti, kad šiandien mes gyvename labai pavojingai laikotarpi. Pavojai taikai yra labai dideli, ir visa lietuvių tauta turi susitelkti ir ypatingai budėti savo nepriklausomybės sargyboje.

Dr. L. Bistras, buv. Ministeris ir Krikščionių Demokratų partijos lyderis pareiškė:

Kad vokiečiai grąšina taikai — visiems aišku. O paskutiniai įvykiai rodo, kad jie nesiskaito su niekuo. O jei jie nesiskaito su didžiosiomis valstybėmis, tai mums iš jų galima tikėtis visko. Bet ne vien Klaipėda yra jų tikslas. Jų tikslas visa — "rytų erdvė" ir j tą erdvę jie kada nors trauks, žinoma, tada pakeliui bus ir Klaipėda. Jie pradės, bet tai tik tada, kada jausis pakankamai stiprūs įvykdyti visus savo planus, numatytus "Mein Kampf" knygoje. Šiandieną jie dar nėra toki stiprūs, kad galėtų tai pradėti. Dėl vien Klaipėdos vargu ar jie išdrįstų pradėti tokį "žaidimą", kuris gali pareikalauti tiek, kiek ir visų rytų erdvės siektimų vykdymas. Bet visai netenka stebėtis Hitlerio veiksmais. Tai, ką dabar daro Hitleris, anksčiau darė Štrezemanas, Ebertas, Briuningas ir visi kiti, nes pirmiausia jie visi buvo ir yra vokiečiai. Todėl kitos valstybės ir turėjo su jais skaitytis, kaip su vokiečiais, bet ne kaip su simpatiškais asmenimis. Visi buvusieji prieš Hitlerį ruošė kelią jam ir visam tam, kas šiandieną vyksta. Versalio sutartį vokiečiai pradėjo laužyti nuo pat jos pasirašymo ir sistematiškai laužė visą laiką, bet nei Anglija, nei Prancūzija nenorėjo tai matyti. Dabar jie tai mato ir supranta, kad vokiečiai tais pačiais metodais sieks ir daugiau, todėl jie jau yra priversti ieškoti būdų apsidrausti nuo galimų pavojų iš vokiečių pusės. Jei kiti vokiečiais negali pasitikti, tai ir mes negalime jais tikėti. Iš jų pusės pavojus mums visada grėsia. Bet artimiausiu laiku vokiečiai vargu ar išdrįs kartoti 1914 metus, nes jie dar nėra tokie stiprūs, kaip 1914 m., o šiandieną tai daryti jiems reikėtų dar daugiau jėgų.

— Neturėdamas tiesioginių davinių, negaliu griežtai pasakyti taip ar ne. Tik vieną galiu pabrėžti, kad šiandien mes gyvename labai pavojingai laikotarpi. Pavojai taikai yra labai dideli, ir visa lietuvių tauta turi susitelkti ir ypatingai budėti savo nepriklausomybės sargyboje.

VYRAS:— Po vėlių! Kas galėjo pagadinti mano skustuvą?

ZMONA:— Nežinau. Vakar, kai piaučiau kojų pirštų nagus, jis dar buvo tvarkingas.

Paskutinis Susitikimas

A P Y S A K A

Kaz. Andrius's

(Tęsinys)

Jūra visai nurimo, tik mažutės bangos, tartum žaisdamos, palengva supo laivelį. Stasiukas, nuvargęs ir susalęs nuo peršlapusių rūbų, susisuko į apsiaustą ir, prisiglaudęs prie tėvo, užmigo. Saldu jam buvo miegoti po iškentėtos baimės ir nuovargio. Oras kiek atšilo. Jūros paviršius, nors labai pamažu, ėmė traukti rūkai. Taip po valandėlės per kelis žingsnius pirmyn nieko negalėjai matyti. Tėvas vis tebegalvojo. Paskui pasilenkęs pabučiavo sūnų ir lyg abejojantis paėmė irklus. Dar valandėlę mąstė, tartum norėdamas ką prisiminti, paskui neskubėdamas pasuko laivelį atgal ir tyliai pradėjo irtis, kaip jam rodėsi, tiesiai į krantą. Pamažu, neskubėdamas, kad visai nenuvargtų ir nepažadintų sūnaus, yrėsi visą naktį, bet kranto vis nesimatė.

nuplaukti, — klausė pats savęs, — kad vis dar niekur nematyti krašto. O gal... gal aš paklydau... gal iriuosi ne į kraštą, bet į vidurį? — Bet ne, taip negali būti. Visą laiką, bangų nešami, plaukėme į vieną pusę, o atgal pasukau tiesiai priešinga kryptimi. Išauš rytas, išsisklaidys rūkai, tada tikrai kur netoli pamatysiu žemę, — ramino patį save.

Ilgai ilgai jis dar irklavo, bet krašto vis nesimatė. Apsidairė. Viename dangaus skliau te, kur jam rodėsi esą vakarai, pradėjo švitėti. Toliau vis labiau ir labiau.

— Tai aušra, — mąstė sau tėvas. — Bet... kas gi, juk ten vakarai, o iš kur ta aušra? Argi aš esu paklydęs?... Dieve, visą naktį vriausį tolyn nuo krašto. Dabar...

Nasimines tėvas paleido irklus ir apkabino bemiegantį sūnelį. Taip jis tikėjosi, kad sūnus išbūdes pamatys krantą, o dabar... tik Dievas žino ar bus kada nors lemta išvyti brangiąją gimtinę. Vienintelė viltis — pamatyti beplaukiantį laivą. Bet ar greitai jis atpauks — Dievas žino. O čia kiekvieną valandėlę gali kilti audra ir juos paskandinti. Ir ties atgal į krantą — jėgų jau neturėjo. Beliko tik pasiduoti likimui.

Pabudo ir sūnus. — Tėte, ar mes dar ne namie? — buvo pirmas jo klausimas.

— Ne, sūneli, dar ne... Bet gal būt, jau tuoj būsime, — ramino tėvas.

— O aš sapnavau, kad mes laimingai pasiekėme namelius. Motutė taip meliama mus pasitiko... Bet žiūrėk, kas ten, tėveli! Jau caulė teka.

— Taip, sūneli, jau teka. — Kaip ji dabar toli...

Jis lyg ko susimąstęs nutilo. Tylėjo ir tėvas.

Čkancs pamažu išsisklaidė ir pirmieji saulės spinduliai gražiai žaidė mažutės jūros bangėlėse. Aplinkui — kur tik žvelgsi akimis — vanduo ir dangus. Žemės nesimatė niekur. Be žodžių pažvelgė vienas į antrą, ir bausis skausmas suspaudė jų širdis. Stasiukas tik prisiglaudė prie tėvo ir vėl pravirko. Per daug jam buvo aiškus tėvo skausmas. Jis mintimis nuolat kartojė:

— Sudie, brangioji motute, gal niekuomet jau tavęs nematysim. Gal niekuomet nepriglausi mane prie savo širdies. Gal jūra mane priglaus...

TOLYN NUO TĖVYNĖS

Vasaros rytų kampe pasirodė lyg koks taškas. Tėvas pradėjo jį sekti. Taškas kas kart vis didėjo, bet daugiau suko vakarų kryptim.

— Tai laivas! — nudžiugo tėvas. — Jei Dievas leis, gal tuoj būsim išgelbėti.

— Pagaliau pasirodė ir stebai. Tėvas, nuraminęs sūnelį, yrėsi į tą pusę, lyg norėdamas užbėgti prieš laivą, nes jis daugiau suko į vakarus, negu į pietus, kur buvo nelaimingieji keleiviai. Bet kur tau, laivas eina visu smarkumu, argi nuvargęs žmogus, išsekusiomis jėgomis galės jį pavyti? Tada jis ėmė mosuoti rankomis, šaukti, bet veltui — laivas buvo toli ir niekas jų nematė. Dar kartą paėmė irklus ir, sukaukęs paskutines jėgas, yrėsi pirmyn. Laivas vis tolinosi. Tėvo jėgos mažėjo. Vėl ėmė šaukti, mosuoti — veltui, niekas nepastebėjo. Tik laivas kažko pasuko lyg į pietus. Tada dar kartą tėvas užkabins ant irklo apsiaustą pradėjo mosuoti. Pamatė. Laivas apsisuko ir sunkiai pu-

kuodamas plaukė į juos. Tuoj jie bus išgelbėti.

— Garbė Viešpačiui galybių! — sušuko tėvas pakeldamas į dangų rankas. — Viešpats išklausė mūsų maldą ir neleis pražūti savo tarnams.

Stasiukas iš džiaugsmo net šokinėjo, smarkiai plodamas mažais delniukais. Laivas prisitartino — tai buvo prekintis. Jis plaukė į tolimą šalį. Ten pardavęs savąsias ir prisipirkęs naujų prekių po mėnesio ar daugiau laiko turėjo grįžti atgal. Nelaiminguosius keleivius jė priėmė, nors plaukė į priešingą pusę nuo tėvynės ir nuo Anglijos. Jie tikėjosi, kad sutiks beplaukiant kokį laivą jų tėvynės link ir tada jie perlėpė į aną laimingai sugrįš namo. Bet jie apsvyrė. Visą tą dieną ir naktį nesutiko ir net nematė jokio laivo. Tėvas pradėjo nerimti, kad jie ne greit grįž į tėvynę; o antro

už tokią ilgą kelionę juk reikės nemaža užmokėti. Iš kur jis, vargšas, neturtingas žvejis gaus tiek pinigų?

Taip praėjo ir antra diena. Jokio laivo. Trečią dieną apie pietus jie pamatė žemę. Tai buvo netoli Afrikos nedidelė stabmeldžių gyvenama sala. Laivo kapitonas pasuko laivą ta linkme ir, pasišaukęs tėvą su sūnumi, sako:

— Žinot ką. Mūs kelias dar

ilgas, laivų pakelėje nesutinkame, tad jums plaukti kartu su mumis nėra jokio reikalo; nes, viena, kelias ten ir atgal daug kaštuos, antra, argi verta be jokio reikalo save varginti. Aš linkėdamas jums gerai, pataria išlipti šioje saloje. Niekio nuostabaus čia nėra. Ši sala, ir ten toliau keletas kitų, yra mūsų valdomos, kaip kolonijos. Tiesa, žmonės tamsūs, stabmeldžiai, bet jie europiečius labai gerbia, ne tai iš meilės, tik daugiau iš baimės. Bet aš tikras esu, kad jums nieko bloga neatsitiks ir jūs būsite patenkinti jų globa. Čia mes plaukdami dažnai sustojame ir jų būdas mums gana gerai pažįstamas. O grįždami atgal į čia užsuksime ir jus parvešime.

Tėvas sutikdamas linktelėjo galvą. Prie kranto gulėjo keletas pusplikių vyrų, toliau meško-riojo būrelis paangusių vaikų. Pamatę atplaukiant laivą kiek sumišo. Vieni pasislėpė krūmuose, kiti nubėgo į gilumą, kur matėsi kelios žemos palapinės ir rąstų sukrautas lūšnos. Laivai sustojus netoli kranto, kapitonas davė ženklą, kad jie pas jį atplauktų. Tada išėjo du angaloti, stambių kaulų, bronziniai saule nedegę vyrai ir, įsėdė į laivelį, prisirydė. Pats kapitonas nuėjo nuo denio į jų valtėlę, kažką pasakęs padavė raštelį ir, dar pagrasinęs vėl vikriai užkopo aukštyn. Tėvui pasakė, kad galis be jokios baimės čia pasilikti ir atsiveikindamas pridėjo, kad tikrai sugrįždami čia sustos ir juos paims.

(Daugiau bus)

GARSINKITĖS "DRAUGE"

EMIL DENEMARK INC.

AUTHORIZED SALES AND SERVICE

TELEPHONE
Crawford
4100

PONTIAC
BUICK
CADILLAC
LA SALLE

LISTEN TO
W.E.D.C.
RADIO STATION
FOR
**USED CAR
BARGAINS**

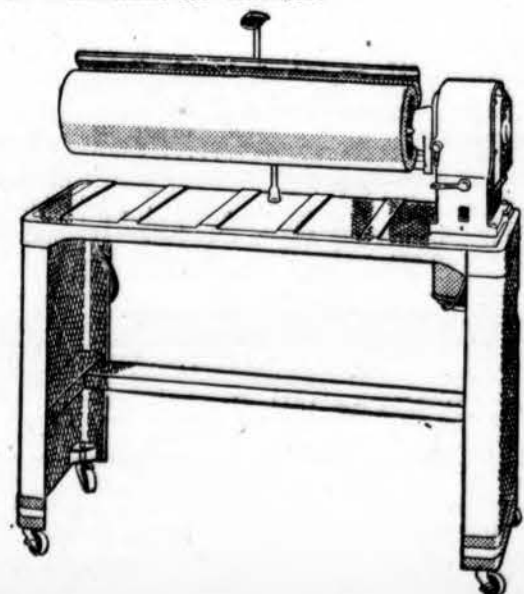
3848-60 OGDEN AVENUE

Namams Reikmenys

- Elektrikinės Ledaunės po \$59.00
- Gasiniai Pečiai po \$29.00
- Gražūs Parlor Setai \$38.00
- 9x12 Karpetai po ..... \$18.00 iki \$95.00
- Elektriniai Dulkių Valytuvai po \$6.95
- 12 Tūbų Radios po \$32.00

Ir daugelis kitų namams dalykų: Klejonkų, matrasų, springų, stalių — už numazintas kainas.

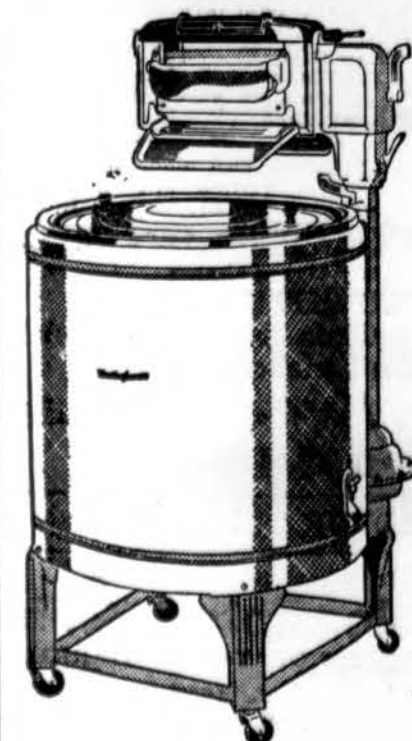
MANGLIAI suprosija drapanas greitai be jokio sunkumo.

po \$39.50

iki

\$94.50

Skalbiamos mašinos su pilna 5 metų garantija

po \$39.50.

\$69.50

iki

\$99.50

Parsiduoda po 75c į savaitę.

Jos. F. Budrik, Inc.

3417-21 So. Halsted St.

Telefonai: BOULEVARD 4705-8167

WCFL, 970 k. Lietuvių programos Nedėl. nuo 1 iki 1:30 po piet.

WAAP, 920 k. kasdien 5 val. vakare.

WHFC, 1420 k. ketvergiais nuo 8 val. vakare.

VENETIAN MONUMENT CO., INC.

Išdirbėjai aukštesnės rūšies paminklų ir Grabnamių

Didžiausia paminklų dirbtuvė Chicagoj

Suvis 50 metų prityrimo

Pirkite tiesiai iš dirbtuvės ir taupykite pinigus

Mes atlikome darbą daugeliui žymesnių Chicago Lietuvos.

527 N. WESTERN AVE.

arti Grand Ave.

Telefonas SEEley 6103
Chicago, Illinois.

ROSELLI BROTHERS, INC., PAMINKLŲ DIRBĖJAI

Specialistai šiklime ir išdirbime visokių rūšių paminklų ir grabnamių.

Mūsų šeimyna specializuojama darbe per kelias kartas.

Veskite paminklų reikalus tiesiai su patalpa išdirbėjais.

MOUNT CARMEL KAPINĖSĖ

Vienas blokas į rytus nuo didžiųjų vartų

HILLSIDE, ILLINOIS

Trys telefonai:

Res. PENSACOLA 9011

BELMONT 5485

Office: HILLSIDE 3885

Vincent Roselli, secr.

ATĖJUS LIŪDESIUI Pasiteiraukite!!
Laidotuvių Direktorai
JUOZAPAS EUDEIKIS
ir
TĖVAS
Lengvais Išmokėjimais
Laidotuvių Sąlygos
REpublic 8340
6340 SO. KEDZIE AVE.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Nariai Chicagos, Ciceros Lietuvių Laidotuvių Direktorijų Asociacijos

PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ
Turime Kopyčias Visose Miesto Dalyse

- J. Liulevičius** 4092 Archer Ave. Phone LAFayette 3572
- S. P. Mazeika** 3319 Lithuania Ave. Phone YARds 1138
- A. Masalskis** 3307 Lithuania Ave. Phone BOULEvard 4139
- A. Petkus** 1410 So. 49th Ct., Cicero Phone Cicero 2109
- J. F. Radzius** 668 West 18th Street Phone CANal 6174
- S. M. Skudas** 718 West 18th Street Phone MONroe 3377
- Chas. Syrewicze** 1344 So. 50th Ave., Cicero Phone Cicero 294
- I. J. Zolp** 1646 West 46th Street Phone BOULEvard 5203
- J. F. Eudeikis** 4605-07 So. Hermitage Ave. Phone YARds 1741-1742
- Lachawicz ir Sunus** 2314 West 23rd Place Phone CANal 2515 Cicero 5927

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ
YARds 1741-1742
J. F. EUDEIKIS

Katalikų Padėtis Bavarijaj

Kardinolas Faulhaberis draugai gina Bažnyčios reikalus.

Pagal konkordata, kuris 1933 m. buvo pasirašytas tarp Berlyno vyriausybės ir Vatikano, Vokietijos vyriausybė įsipareigojo garantuoti katalikiškoms mokykloms laisvę. Tačiau ši pastebimas tai vienur, tai kitur to konkordato nesilaikymas.

Bavarijos kraštas yra katalikiškas, ten katalikų yra 70 nuoš. Bet paskutiniuoju laikų vokiečių naciai yra sumanę iš 79 esančių katalikų mokyklų 25 mokyklas suvalstybinti, darbartinius mokytojus atleisti, o jų vieton pastatyti savus. Tai gi užsimojimai begėdiškai dideli, kad net trečdali katalikiškų mokyklų nori pakeisti rasisistinę, hitleriškom. Ir už tai varo agitaciją.

Vasario mėn. kardin. Faulhaber drąsiai ir rimtai išpėjo tėvus katalikus, kurie atėmė savo vaikus iš privatinų mokyklų ir atėmė jas viešosioms - valstybinėms su stabmeldiška programa.

Nepatiko tai naciams ir jie suruošė Miunchene mitingą prieš katalikus ir prieš kardinolą.

Kalbėjo judėjimo prieš katalikus vadas J. Baueris. Savo kalboje jis pareiškė, kad katalikų priešinimasis dėl mokyklų suvalstybinimo esąs niekas kitas, kaip kova prieš nacionalsocializmą ir dėlto galys priversti prie smarkių kovų.

Šis mitingas buvo tarsi atsakymas į Faulhaberio pamokslą, kur kardinolas nepraėjo nepasakęs tiesios žodžių per dėtam ir bedieviškam tautišku miui, nacionalizmui.

Mitingierius Baueris pakartodamas kai kurias parokšto vietas akiplėšiškai rėkė: "Mes nesuprantame, kodėl toks kalbėtojas nebuvo perduotas slaptajai policijai!" Šis Bauerio pasakymas jo klausytojuose rado didžiausio pritarimo. Savo kalboje Baueris dar daug gūn išliejo pykčio prieš katalikus (80-90 proc. jam plojo ir šaukė, kitiems nebuvo galimybės pareikšti savo protesto. Ir kai kalbėtojas primindavo kardin. Faulhaberio vardą, netolerantiška minia tuoj pradėdavo švilpti ir šūkauti. Buvo girdėtis balsų: "Pakart j!"

Tą dieną vakare sklido gandai, kad katalikų kardinolas suareštuotas, tačiau paaiškėjo, kad netiesia. Buvo suimta 40 asmenų, daugiausia žurnalistų ir korespondentų, kurie ten dalyvavo. Sako, jie buvo suimti, kad nieko neparasytų į laikraščius dėl tokio protestantų nacionalistų nedraugiškumo ir užsipuolimų.

Rytojaus dieną įvyko dar vienas susirėmimas. Faulhaberio sekretorius buvo kelių naujų žmonių suimtas ir nežūrint protestų pristatytas policijai, kur jis buvo išlaikytas daugiau kaip porą valandų.

baigti įrengimo darbas. Šiam įrengimo darbui kun. P. Juras padėjo daug energijos ir trūso.

Šioje parapijoje gyvuoja vi-rš 20 įvairių draugijų, kurios daug prisideda savo darbu parapiją remti.

Kun. Pr. M. Juro triūsū ir pastangomis draugijos išlavin-tos in corpore eiti kiekvieną mėnesį prie šv. Sakramentų. Pirmą sekmadienį eina Apaš-talystės ir Vaikų dr.-ja, antrą - Vyrų švė. Vardo dr.-ja, tre-čią sekmadienį eina Tretininkų Brolija, o ketvirtą - So-dalietės ir Jaunimo dr.-ja.

Būtų labai gražu, kad ir ki-tų parapijų draugijos pasektų šį gražų pavyzdį. Tuomet ka-talikiybė žydėtų žydėti. Kada vyrų eilės eina prie Dievo sta-lo daro labai didelį įspūdį. Nektartą ir atšalėlis pamatęs kaip šimtai vyrų eina in cor-pore prie šv. Komunijos, ir j's atkunta tikėjime.

Kovo 24 d. kun. P. Juras buvo pasikvietęs A. Peldžius su judamais paveikslais. Žmonių prisikimšo pilna salė. Paveikslais publika labai gerėjosi ir kvietė, kad ir kitą kartą at-vyktų. Rap.

MARGOJO PASAULIO ĮVAIRENYBĖS
Rašo P. J. Vitkus
CICERO, ILLINOIS

APIE A. J. V. PREZIDENTUS

Neseniai išleista gana įdomi knyga "Keturiolika dešimtys du metai Baituose Rūmuose". Knygą parašė Baltųjų Rūmų

oficialus svečių perstatytojas, Ike Hoover.

Knygoje aprašoma J. A. V. prezidentai, jų papročiai, blogos ir geros ypatybės. Vienus j's giria, j kitus, nelabai gerai atsineša.

Prezidentą Wilsoną negiria. Jo administracijos metu buvo daug paikumo, o labiausiai jo kelionės į Europą metu.

Prezidentas Hardingas, buvęs godus, puikybės pilnas. Kalbėdamas su savo draugais, j's duodavęs jiems suprasti, kad visi j'i turi vadinti "ponu prezidentu". Jis turėjęs sau už didelę garbę būti šio krašto prezidentu. Yra žinoma, kad daugelis laikraštinių, nežinodami, kaip turi pagerbti prez. Hardingą, apsisėdavo Washingtoną neatsiekę tikslo.

Prez. Coolidge, buvęs geras aktorius, ir noriai leisdavęs laikraštiniams traukti jo pavėkslą. Labai mėgo žvejoti. Už visus kitus prezidentus turėjęs daugiausiai drabužių. Pažymėta, kad prez. Coolidge nebuvo prielankus svetimtams ir kitų šalių diplomatams.

Prez. H. Hooverio administracijos metu, Baltuose Rūmuose buvo vien liūdėsio valandos. Visas jo personalas nėra girėjęs gero žodžio. Buvo sakoma, kad prez. Hooverio veidas buvęs sušalęs, nes nieks Washingtonė nėra matęs ant jo veido šypsenos. Taip pat nebuvo Amerikos žmonėse šypsenos, nes taip bešeimininkaudamas krašte, būtų privedęs jį prie bado.

Ir jeigu toks pats klaikus prezidentas būtų buvęs išrinktas 1932 metais, tai nebūtų taip greitai šalies išvilkęs iš

bedugnės, kaip tat padarė dabartinis prez. F. Rooseveltas.

ANGLAS JUODODŽIŲ KUNIGAİKSTIS

Burneo sala randasi rytų vandenynė. Sala didžiūmoje apgyventa juododžiais. Šiaurinės salos dalies valdovu betgi yra baltodis: Charles V. Brooke. Jo dinastija s'ekia vieną šimtmetį.

1840 m., kuomet jūrų plėšikai buvo įsigalėję, ir kuomet tuometinis Burneo sultonas buvo tų plėšikų kankinamas, James P. Brooke plaukė pakraščiais savo privačią jachtą. Užklaustas, ar negalėtų sultonui pagelbėti apsiginti nuo piratų, mielai sutiko. Jo jachta buvo gerokai apginkluota, todėl nesunkū buvo jam išvairkyti jūrų plėšikus.

Dėkingas už tai sultonas, do kumentaliai užrašė jam 50,000 kvadr. mylių šiaurinės dalies Burneo, kurioj dabar gyvena 600,000 gyventojų.

Duodamas dovaną James Brooke'ui, sultonas pripažino jam ir kunigaikščio titulą. Dabartiniu tos dalies valdovu yra C. V. Brooke. Jis gyvena didybėje ir yra po Anglijos diktatūra, su tokomis pat teisėmis, kaip ir Indijos princas; jie yra atsakingi Anglijos karaliui. Jo sostinė randasi Kuching mieste, kuriame lakosto įvairių kraštų išdirbysčių automobiliai; apsuptas naujosios mados telefono tinklu ir t.t.

Prieš keletą metų kunig. C. V. Brooke Anglijos karaliui dovanavo \$500,000.

LIETUVIAI DAKTARAI

DR. P. ATKOČIŪNAS
DENTISTAS
1446 SO. 49th CT., CICERO, ILL.
Utar., Kėtv., ir Pėtn. 10-9 val.
3147 SO. HAILED ST., CHICAGO
Panėd., Serėd. ir Subat. 2-9 val.

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2123 W. MARQUETTE ROAD
Val. 2-4 ir 7-9 vak.
Kėtv. ir Nedėliomis susitarus

DR. A. J. JAVOIS
DENTISTAS
Naktimis Tel. LAFayette 5793
Naktimis Tel. CANal 0402
Office: 2643 W. 47th Street
Val. 2 iki 5 popiet, 7 iki 9 vak.
Nedėlioje pagal sutartį

DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4140 Archer Avenue
Val. 2-4 ir 7-9 vak.
Res. 2136 W. 24th St.
Tel. CANal 9402

DR. A. G. RAKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4142 ARCHER AVE.
Ofiso valandos: 2-4 ir 6-8 val. vak.
Rezidentijos Ofisas: 2655 W. 69th St.
Valandos: 10-12 ir 8-9 val. vak.
Seredomis ir Nedėliomis pagal sutartį

DR. A. RAČKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3051 West 43rd Street
(Prie Archer Ave. netoli Kedzie)
Valandos: nuo 2 iki 8 val. vakaro
Seredomis ir Nedėliomis pagal sutartį

DR. A. J. MANIKAS
Gydytojas ir Chirurgas
OFISAS IR REZ.
2519 West 43rd Street
Valandos: Nuo 9 iki 10 rytals - 1 iki 3 popiet - 6 iki 8:30 vakare
Nedėliomis nuo 11 ryto iki 1 p.p.

LIETUVIAI DAKTARAI: AMERIKOS LIETUVIŲ DAKTARŲ DRAUGIJOS NARIAI:

DR. J. J. KOWARSKAS
PHYSICIAN AND SURGEON
2403 W. 63rd St., Chicago
OFFICE HOURS
2 to 4 and 7 to 9 P. M.
Sunday by Appointment

DR. STRIKOL'IS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 So. Ashland Ave.
Ofiso Valandos:
Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 vak.
Nedėliomis pagal sutartį
Ofiso telef. BOUlevard 7820
Namu Tel. PROspect 1930

DR. C. Z. VEZEL'IS
DENTISTAS
4645 So. Ashland Ave.
arti 47th Street
Val.: nuo 9 iki 8 vakare
Seredoj pagal sutartį
4712 SO. ASHLAND AVE.
Phone Boulevard 7589

DR. J. RUSSEL
Lietavio Gydytojas ir Chirurgas
2500 W. 63rd St.
Ofiso val.: 2 iki 4 ir 6:30 iki 8:30
Seredomis ir nedėliomis pagal sutartį
Rez. 2515 W. 69th St. Pagal sutartį.

DR. A. J. BERTASH
Ofiso val. nuo 1-3; nuo 6:30-8:30
756 West 35th Street

DR. CHARLES SEGAL
OFISAS
4729 So. Ashland Ave.
2 lubos
CHICAGO, ILL.
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4 val. po pietų ir nuo 7 iki 8:30 val. vakaro. Nedėliomis nuo 10 iki 12 valandai diena
Telefonas MIDway 2850

LIETUVIAI DAKTARAI:

DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 SOUTH HALSTED STREET
Residencija 6800 So. Arctesian Ave.
Valandos: 11 ryto iki 2 popiet
6 iki 8 v. vakaro
Tel. CANal 6257
Res. PROspect 6659

DR. G. I. BLOŽIS
DENTISTAS
2201 W. Cermak Road
(Kampus Leavitt St.)
Valandos: Nuo 9 iki 12 ryto
Nuo 1 iki 8 vakaro
Seredoj pagal sutartį
Tel. CANal 6122

DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 W. Cermak Road
Valandos 1-3 ir 7-8 vak.
Seredomis ir Nedėliomis pagal sutartį
REZIDENCIJA
6631 S. California Ave.
Telefonas REPublic 7868

DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Tel. VIRginia 0656
Ofiso val.: 2-4 ir 6-8 p. m.
Nedėliomis pagal sutartį
Ofiso Tel.: LAFayette 3650
Res. Tel.: VIRginia 0669

DR. V. E. SIEDLINSKIS
DENTISTAS
GAS X RAY
4148 ARCHER AVENUE
Kampus Francisco Ave

DR. MAURICE KAHN
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4631 SO. ASHLAND AVE.
Tel. YARds 0984
Rez.: Tel PLaza 2400
Valandos:
Nuo 10-12 v. ryto; 2-3 ir 7-8 v. v.
Nedėliomis nuo 10 iki 12 diena

DUODA GRAŽŲ PAVYZDŲ

LAWRENCE, MASS. — Šiame mieste lietuviai pradėjo organizuoti parapiją jau 1894 m. Parapijai organizavimu pradžią davė šv. Lauryno dr.-ja. 1903 m. lietuviai nuperka protestantų kirkečią už \$4,000 ir geg. 29 d. kirkečią pašventinamą į katalikų bažnyčią.

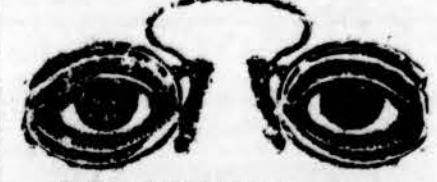
Pirmoju šios parapijos klebonu buvo kun. J. Šeštokas, antruoju — kun. A. Jrsaišis, trečiuoju — kun. Pr. A. Virmauskis ir dabartiniu klebonu nuo 1929 metų yra darbštus ir parapijonių labai mylimas kun. Francas M. Juras.

1922 m. klebonaujant kun. Pr. Virmauskim pradėta statyti nauja bažnyčia už \$96,779.00. Pastatyta bažnyčios sienos, uždėtas stogas ir įreng-

49 VAL. ATLAIDAI

GARY, IND. — Šv. Kazimiero parap. bažnyčioj 15th ir Lincoln Sts., įvyksta 40 val. atilaidai Elandž'o 12-13 ir 14 dd. Kun. Venčius, klebonas, kviečia parapijonių skaitlingai dalyvaui ir naudotis šia atilaidų proga.

JOS. SHINGLMAN, M. D.
Ofiso Tel. CICERO 49
Rez. Tel. CICERO 3056
Buvęs Cicero miestelio pirmas Sveikatos Komisjonierius. Yra gerai išsiučiama šinomas. Praktikuoja jau 25 metus. Specializavo ušieny. Pašėkingai gydo Rheumatizma, Plaučių ir širdies ligas.
Valandos:
Nuo 10 iki 12 val. ryto; nuo 2 iki 4 val. popiet ir 7 iki 8 val. vakare; Svantadienis pagal sutartima.
4930 West 13th Street
CICERO, ILL.

DR. VAITUSH, OPT.
LIETUVIS OPTOMETRICALLY AKIŲ SPECIALISTAS
Patirngvins akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo, migimo, akių aptemimo, nervuotumo, skaudama akių karsų, atitaiso rumparegystę ir tolyregystę. Pritenka teisingai akinčius. Visuose atsitikimuose egzaminavimas daromas su elektra, parodančia atkreiptą klaidą. Speciali atyda atkrepiama į mokyklos vaikus. Kreivus akys atitaisomos. Valandos nuo 10 iki 8 v. Nedėlioj nuo 10 iki 12. Daugely atsitikimų akys atitaisomos be akinčių. Kainos pigiau kaip pirmiau.
4712 SO. ASHLAND AVE.
Phone Boulevard 7589

25 METŲ PRITYRIMO

Pritaikyme akininių dėl visokių akių. Ekspertas tyrimo akių ir pritaikymo akininių

DR. JOHN SMETANA
OPTOMETRISTAS
1801 S. ASHLAND AVENUE
Platt Bldg., kamp. 18 st.
2 aukštas
Pastebėkit mano iškasbas
Valandos nuo 9:30 ryto iki 12 v. Popiet nuo 1:30 iki 8:00 val. vakaro. Nedėliomis nėra skirtų valandų. Room 8.
Phone CANal 0523

Pranešimas NORTH SIDE CHORO NARIAMS

Pirmadienyje įvyks svarbi praktika vieniems vyrams. 7:30 v. v.

Ketvirtadienį bus praktikas su solistais ir visas choras 8:00 v. v.

Verbų sekmadienį choras imsis paveikslą Scholl Studio, 1553 Milwaukee Ave., 4 val. po pietų. Visi nariai prašome laiku susirinkti. Choro 30 metų Jubiliejus bus minėjamas gegužės 5 d., 1935 m., šv. Mykolo parap. svetainėje, 1644 Wabansia Ave.

N. Kulys.

CICEROS ŽINIOS

VIEŠA PADEKA

Širdingiausiai tarū aciu dr. J. J. Simonaičiui už sekmingą operaciją, šv. Kryžiaus ligoninės seselėms ir slaugėms už taip malonią priežiūrą; kun. H. J. Važūnui už aplankymą ir maldas, taipgi vietinėms šv. Kazimiero seselėms už maldas; giminėms, Dievo Motinos Sopolingos draugijos narėms ir visiems lankytojams už dovanas, gėles, dovanas ir aukas.

Dėkoju tau, mano sesute, ir tavo vaikeliams už laikymą ir malonų patarnavimą jūsų namuose.
B. Kučius

INSURANCE NOTARY PUBLIC
PERKAM LIETUVISKUS BONUS
REAL ESTATE - SIUNCIAM PINIGUS Į LIETUVĄ LAIVA KORČIŲ AGENTŪRA
Prisirašykite į mūsų Spulką. Teisingumu Pamatuotas Biznis
2608 WEST 47th STREET Tel. LAFayette 1083

CLASSIFIED

EMIL DENEMARK INC
Vartotų Karų Bargenai

- PONTIAC - '33, 4 durų Sedan. 5 drat. ratal, Mohar Trim. Gerai išrodė ir tobulam stovy. Garantuotas \$475
- OLDS - 1933, 4 durų Sedan. Blue su gold trim, 5 steel ratal. Labai gerus vilniausio modelio karas, aukštai tobulam stovy \$515
- CHEVROLET - 1933, Sport coupe su rumblo seat, Maroon, 5 drat. ratal, hot water heater. Pulkas mažas coupe, kaip naujas \$395
- PLYMOUTH - '33, 2 pasaz. Convertible Coupe. Juodas, 5 raudoni drat. ratal, rumblo seat. Vilniausio modelio coupe švelniai bėgančiu motoru \$415
- DODGE - 1933, Sport coupe su rumblo seat, Juodas, 5 mediniai ratali, numaliavoti Ivory. Išrodė gerai ir tobulam mekaniškam stovy \$425
- PONTIAC - '30 - 4 door Touring Sedan, Juodas, 6 drat. ratal, Ekonomiškas šėjų cilindrių karas, icbuloj padėty \$275
- CHEVROLET - 1933, Coach, 2 durų 5 pasaz. Juodas, 5 drat. ratal, Gražas, mažas karas ir žemai kainuotas \$345
- PLYMOUTH - 1933, 4 durų Sedan, Mėlynas 5 drat. ratal, 8is Plymouth buvo gerai prižiūrėtas ir yra tobulam stovy \$445
- CHEVROLET - 1933, Master Coach, Juodas, 5 drat. ratal, Ypatinai gražas karas, viskas geram stovy \$395
- CADILLAC - 1931, 5 pasaz. Coupe, Juodas, Whipcord trim, 5 drat. ratal, Pulkas karas dėl nužiūrinčio pirkėjo \$695
- BUICK - 1932, Victoria Coupe, 5 pasaz. Maroon, 6 drat. ratal, Finish kaip naujas, vienas iš puikniusių Buickų mūsų didėiam stakė. \$448

IR DAUGELIS KITŲ

Išaukite savo dabartinį karą mainais ir balansą išmokėkite patogiais mėnesiniais mokesčiais.
3848-60 Ogden Ave. - Chicago Crawford 4100

LIETUVIŲ ADVOKATAI
Rez. 1460 No. Paulina St.
Phone ARMitage 0590
FERDINAND PETRAITIS
LIETUVIS ADVOKATAS
Suite 1009 - FRANKlin 6990
188 W. Randolph St.
Chicago

Telephonė BOUlevard 2800
Joseph J. Grish
ADVOKATAS IR PATARĖJAS
4631 S. ASHLAND AVE.
Res. 6515 S. Rockwell St.
Phone REPublic 9723 CHICAGO

KONTRAKTORIAI
ZELVIS BUILDING CO.
Kontraktoriai
Statom naujus ir taisom senus namus. Miro, cemento, medžio ir stog dengystė. Lengvi išmokėčiai arba cash. Gaisro apkainavimas ant namu ir rakandu.
3358 S. LITUANICA AVE.
Tel. BOUlevard 6327

BRUNO SHUKIS & CO.
KONTRAKTORIAI
Statome naujus ir taisom senus namus. Miro, cemento, medžio ir stog dengystė. Lengvi išmokėčiai arba cash. Gaisro apkainavimas ant namu ir rakandu.
4131 So. Francisco Avenue
Telefonai LAFayette 5824 - 8351